

Provinciaal Inpassingsplan Schil Naardermeer

Concept Ontwerp

Deelrapport Natuur

Projectnummer: 360910
Referentienummer: SWNL00559
Datum: 18-10-2018

Deelrapport natuur PIP

Schil Naardermeer

D1

Verantwoording

Titel	Deelrapport natuur PIP
Subtitel	Schil Naardermeer
Projectnummer	360910
Referentienummer	SWNL00559
Revisie	D1
Datum	18-10-2018
Auteur(s)	Daniel Tuitert
E-mailadres	Daniel.Tuitert@sweco.nl
Gecontroleerd door	Hans Jaspers
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
2	Voorgenomen plan	6
2.1	Keverdijkse Overscheense Polder	6
2.2	Naardermeer- Oost en Voormeer	6
2.3	Hilversumse Bovenmeent	6
2.4	Nieuwe Keverdijkse Polder Zuid en Noord	6
2.5	Zuidpolder	7
3	Huidige situatie	8
3.1	Beschrijving deelgebieden	8
4	Beschermde soorten	9
4.1	Wettelijk kader	9
4.2	Methodiek	10
4.3	Resultaten	10
4.3.1	Vaatplanten	11
4.3.2	Vogels	11
4.3.3	Vleermuizen	13
4.3.4	Overige zoogdieren	13
4.3.5	Reptielen	14
4.3.6	Amfibieën	15
4.3.7	Vissen	15
4.3.8	Ongewervelden	15
5	Natuurnetwerk Nederland	18
5.1	Beleidskader	18
5.2	Functiewijzigingen	18
5.3	Beoordeling	18
6	Conclusie	19
6.1	Soortenbescherming	19
6.2	Natuurnetwerk Nederland	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Nederland heeft een bijzondere, internationale verantwoordelijkheid voor natuur in laagveenmoerassen. Het Naardermeer behoort tot de belangrijkste laagveenmoerassen van ons land. Het gebied is begrensd als Natuurnetwerk Nederland (NNN) en aangewezen als Natura 2000-gebied en als natuurlijk KRW-waterlichaam. Verder heeft het Naardermeer internationale status als wetland (Verdrag van Ramsar) en heeft de Raad van Europa het 'European diploma of protected areas' aan het gebied toegekend.

Rondom het Naardermeer ligt een bufferzone (de zogenaamde 'Schil Naardermeer'), die ook begrensd is als NNN en Natura 2000. Dit gebied is van groot belang als hydrologische buffer voor het Naardermeer. Voorwaarde voor het goed functioneren als buffer is hoogwaardige inrichting en beheer met een hoger waterpeil. Voor het duurzaam in stand houden van het Naardermeer is het juiste waterpeil en herstel van de invloed van voedselarm schoon kwelwater belangrijk. Tevens moet de agrarische belasting en stikstofdepositie worden teruggedrongen.

De meeste percelen zijn reeds verworven, enkele cruciale schakels ontbreken nog. Hier vinden nu nog agrarische activiteiten plaats, die realisatie van de natuur verhinderen. Eerder is tevergeefs geprobeerd om op vrijwillige basis tegen marktconforme grondprijzen de laatste agrarische percelen te verwerven. Dat is niet gelukt. Op 22 november 2016 hebben Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland besloten over mogelijke onteigening voor de natuur in de Schil. Dit besluit maakt de realisatie van de resterende NNN-opgave in het gebied mogelijk.

De provincie Noord-Holland wil nu de Schil inrichten conform de ambities van het Natuurbeheerplan, Natura 2000 beheerplan, de PAS-maatregelen, KRW-doelen en het Watergebiedsplan. Hiervoor is een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) noodzakelijk. Ter onderbouwing van het aspect ecologie voor het PIP is voorliggend deelrapport natuur opgesteld.

1.2 Doel

Het provinciale inpassingsplan heeft als doel om de bestemming te wijzigen. Om de realisatie van de Schil Naardermeer mogelijk te maken, zowel in privaatrechtelijke (grondverwerving) als publiekrechtelijke (planologisch) zin, moeten de vigerende bestemmingsplannen worden aangepast, zodat er op alle percelen een enkelbestemming natuur rust.

Het deelrapport natuur vormt de onderbouwing voor aspect natuur voor een goede ruimtelijke onderbouwing bij het PIP. Het betreft een toetsing op hoofdlijnen, waarbij op het detailniveau van het voorgenomen plan is beoordeeld tot welke natuureffecten dit zou kunnen leiden. Op grond van deze toetsing kan worden bepaald in hoeverre de Wet natuurbescherming (soortenbescherming) en de provinciale ruimtelijke verordening (Natuurnetwerk Nederland) mogelijk aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg staat. Het aspect Natura 2000 blijft in dit deelrapport natuur buiten beschouwing. Voor dit aspect wordt een separate toetsing in de vorm van een voortoets uitgevoerd.

Figuur 1: Kaart Schil Naardermeer met in kleur de verschillende deelgebieden.

2 Voorgenomen plan

Het Inpassingsplan ziet op het omzetten van de huidige bestemming(en) van de verschillende deelgebieden in een natuurbestemming. De betreffende deelgebieden worden ingericht conform het Inrichtingsplan dat hiervoor is opgesteld door Royal Haskoning DHV (2018). Onderstaand wordt per deelgebied een beknopte beschrijving gegeven van de opgaven uit het Inrichtingsplan. Voor een verdere detaillering van de verschillende inrichtingsmaatregelen wordt verwezen naar het Inrichtingsplan.

2.1 *Keverdijkse Overscheense Polder*

Dit gebied met zijn kenmerkende middeleeuwse verkavelings- en slotenpatroon is recentelijk grotendeels ingericht, maar daarbij is het waterpeil niet aangepast. De botanische ontwikkeling is om die reden nog gering. Bij de inrichting is het kenmerkende patroon behouden. Ingezet wordt op het versterken van de huidige waarden en potenties door het peil op te zetten en een flinke lengte flauwe oevers aan te leggen en een deel van de sloten te laten verlanden waardoor er moerassig lijnvormige elementen aan het gebied worden toegevoegd waar foeragerende moerasvogels van profiteren evenals libellen, vlinders en macrofauna.

2.2 *Naardermeer- Oost en Voormeer*

Dit deelgebied is grotendeels al ingericht en kent een peilbeheer gelijk aan dat binnen de peilscheiding. De natuurambities zijn botanisch rijke graslanden: dotterbloemhooilanden en blauwgraslanden, met op een enkele plaats open water en behoud van het kleinschalige, open landschap. Over delen van het Voormeer ligt het maaiveld nog te hoog ten opzichte van het waterpeil wat zich uit in haarden van gewoon haarmos. Door hier op basis van de heersende grondwaterpeilen een maaiveldverlaging door te voeren kunnen de omstandigheden voor schraallandsoorten sterk worden verbeterd. De verschraling wordt voortgezet middels hooilandbeheer.

2.3 *Hilversumse Bovenmeent*

Dit deelgebied bestaat uit ondiep aangelegde plassen, moeras (in het westen) en graslanden (voornamelijk in het oosten). De meentgronden in het oosten hebben een kenmerkend verkavelingspatroon. De graslanden worden gedomineerd door pitrus. Gericht beheer moet er voor zorgen dat deze soort niet meer dominant is, zodat de botanische potenties optimaal benut kunnen worden. Het peil kan nog enigszins worden opgezet. Door lengte aan flauwe oevers aan te leggen kan het gebied aan waarde winnen voor foeragerende moerasvogels en insecten. Om de kwaliteiten te behouden en de potenties te benutten (o.a. zwarte stern) moet het peil gelijk worden gesteld aan dat binnen de peilscheiding, moet de successie worden teruggezet (zodat slikranden en jonge, open helofytenvegetaties behouden blijven) en dienen de nog niet ingerichte delen vergelijkbaar te worden ingericht en beheerd (successie terugzetten in een cyclus van ca. 15 jaar). Doelsoorten zijn water-spitsmuis, noordse woelmuis, otter, ringslang, heikikker, rugstreeppad, meervleermuis en libellen als glassnijder, vroege glazenmaker, groene glazenmaker, bruine korenbout.

2.4 *Nieuwe Keverdijkse Polder Zuid en Noord*

Er van uitgaande dat het waterpeil hier nog fors omhoog kan, liggen er goede kansen voor de ontwikkeling van grootschalige vlakten waterriet en overjarige riet- en lisdoddevegeta-

ties, rietgras- of biezen die in het voorjaar voldoende dekking bieden aan broedvogels. Gefaseerd aanpassen van het peil is van belang voor een vitale waterrietontwikkeling. De uiteindelijke waterpeil in de rietvegetaties is cruciaal, een diepte van minstens 20 cm (in oever- of inundatieriet) tot rietland met meer dan 50 cm water (waterriet). In gebieden met grote schommelingen van het waterpeil ontstaan dus vanzelf goede broedlocaties. Begrazing moet het gebied voldoende openhouden. Doelsoorten zijn: diverse libellensoorten, heikikker, ringslang. Om te voorkomen dat de dotterbloemhooiland-vegetaties in het zuidelijk in als gevolg van een maximale peilverhoging verdwijnen, zal peilaanpassing gefaseerd moeten gebeuren. Dit omdat de bijzondere vegetaties zich dan, afhankelijk van de maaiveldhoogten en de uiteindelijke peilkeuze, zich elders binnen het deelgebied kunnen ontwikkelen. De gefaseerde peilaanpassing geeft de vegetatie de mogelijkheid zich op de veranderende situatie aan te passen.

2.5 *Zuidpolder*

Dit bosgebied kan zich ontwikkelen tot een laagveenbos. Het vormt daarmee de ecologische, natte schakel aansluitend op de ecologische verbinding onder de A1 geschikt voor de doelsoorten ringslang, waterspitsmuis, otter, bever, noordse woelmuis, meervleermuis, libellen, dagvlinders en amfibieën. Met behoud van de structuurrijke graslanden bij de Visserij. Peilverhoging om boomsoorten van het natte laagveenmilieu te bevorderen zal leiden tot sterfte van boomsoorten die niet tegen natte condities kunnen. Peilaanpassing kan dan ook pas doorgang vinden nadat zich aan de noordkant van de Meerkade een volwaardig bos heeft ontwikkeld om als buffer te dienen voor geluid en stikstof belasting vanaf de A1 voor het Naardermeer. Vanwege de huidige essentaksterfte hier, zal de omvorming nog enige tijd in beslag nemen. Het vooruitlopend daarop creëren van enige openheid, in de zone die vanuit de reeds aanwezige open gebieden binnen de peilscheiding van het Naardermeer aansluit op de toekomstige ecologische verbinding onder de A1, is gewenst.

3 Huidige situatie

3.1 Beschrijving deelgebieden

In de schil van het Naardermeer liggen de (voormalige) landbouwpolders Keverdijkse Overscheense Polder, Naardermeer-Oost of Meerlanden, Hilversumse Bovenmeent, Nieuwe Keverdijkse Polder-zuid of Binnenlandse Polder en de Nieuwe Keverdijkse Polder-noord of Spijkepolder. De polders bestaan uit graslanden, voedselrijke moerassen en rietlanden, doorsneden door sloten. De afgelopen decennia is in een groot deel van de polders het waterpeil opgezet. Ook is toen in het grootste deel het bemesten en maaien gestopt. In het natuurdeel grazen Galloway runderen.

In de **Keverdijkse Overscheense Polder (KOP)** is nog steeds het middeleeuwse verkavelingspatroon zichtbaar. Ongeveer de helft van de polder bestaat nog uit graslanden tussen de sloten, een deel is veranderd in een ruig, door Galloway runderen begraasd, moeraslandschap, met ondiepe meren. Deze ondiepe meren zijn in het verkavelingspatroon ingepast. Insecten, grote zilverreigers en purperreigers maken gretig gebruik van het gebied. De Keverdijkse Overscheense Polder vormt de buffer tussen het Naardermeer en de A1.

Naardermeer-Oost is een besloten weidelandschap van circa 60 hectare, tussen het moerasbos van het Naardermeer en de bebouwing van Naarden en Bussum. Ook hier vormt het middeleeuws verkavelingspatroon nog steeds de basis van het landschap. Het gebied bestaat uit voormalige cultuurgraslanden op humeuze zandbodem, met plaatselijk een dunne kleiige bovenlaag en moerige gronden. Tevens komen wat veengronden voor. In de sloten komen enkele kwelindicatoren voor, zoals holpijp, snavelzegge, padderus, veldrus en enkele kleine fonteinkruiden (NB. In de vegetatieopnamen uit 2004, 2011 en 2014 zijn deze soorten niet of slechts in hele lage bedekkingen aangetroffen). Sinds 2010 worden de graslanden verschaald om de graslanden richting vochtig hooiland of blauwgrasland te ontwikkelen. Enkele indicatorsoorten (veldrus, egelboterbloem en spaanse ruiter) laten zien dat het de gewenste kant op gaat.

In het zuiden ligt het moerasgebied **de Hilversumse Bovenmeent**. Het bestaat uit ondiep aangelegde plassen, moeras en graslanden. Het is een zeer vogelrijk gebied; de plassen hebben een enorme aantrekkingskracht op verschillende soorten vogels, zowel als foerageergebied als broedgebied. Het moeras van de Hilversumse Bovenmeent vormt de verbinding tussen het Naardermeer en de Ankeveense Plassen. In 2015 zijn de twee faunapassages richting Ankeveen onder de N236 geopend.

Ook de **Nieuwe Keverdijkse Polder** is een zeer vogelrijk moerasgebied, met uitgestrekte, droge en natte, rietvelden.

Deelgebied E ten slotte, ligt ten zuiden van de Meerkade. De oostkant bestaat uit een nat bos met veel sloten. In het westen, in de buurt van de Visserij is het gebied opener, structureel grasland. Het gebied wordt begraasd door Galloway runderen. Tussen de Meerkade en de A1 ligt een droger bos, waarvan een deel is gekapt voor de verbreding van de A1. De ecologische verbinding onder de A1 door sluit nog niet goed aan op de natuurgebieden ten noorden en zuiden van de A1.

4 Beschermde soorten

4.1 Wettelijk kader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wn een ontheffing te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

Op grond van artikel 3.3, zevende lid, Wet natuurbescherming, artikel 3.8, zevende lid, Wet natuurbescherming en artikel 3.10, tweede lid, Wet natuurbescherming geldt dat de verboden bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 Wet natuurbescherming niet van toepassing zijn op:

- a. handelingen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel, en
- b. handelingen die zijn beschreven in en worden verricht overeenkomstig een Natura 2000 beheerplan, een plan of een programma als bedoeld in artikel 2.3, vijfde lid, Wet natuurbescherming of een programma als bedoeld in artikel 1.13 Wet natuurbescherming, indien:
 - 1°. ten aanzien van het beheerplan, het plan of het programma, althans het onderdeel dat betrekking heeft op de desbetreffende handelingen, is voldaan aan het in het vijfde lid bepaalde ten aanzien van ontheffingen en vrijstellingen, en
 - 2°. het bestuursorgaan dat het beheerplan, het plan of het programma heeft vastgesteld tevens bevoegd is voor de verlening van een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling als bedoeld in het eerste, onderscheidenlijk tweede lid voor dergelijke handelingen, of, als dat niet het geval is, het beheerplan, het plan of het programma is vastgesteld in overeenstemming met het bestuursorgaan dat bevoegd is voor de verlening van de ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling.

Aangezien de natuurontwikkelingsmaatregelen in de Schil Naardermeer die op grond van het voorgenomen PIP mogelijk worden gemaakt als doel hebben om invulling te geven aan de instandhoudingsmaatregelen uit het Natura 2000 Beheerplan en het Programma Aanpak Stikstof (PAS), geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming op grond van artikel 3.3, zevende lid, Wet natuurbescherming, artikel 3.8, zevende lid, Wet natuurbescherming en artikel 3.10, tweede lid, Wet natuurbescherming. Belangrijkste voorwaarde daarbij is dat de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten niet in het geding mag komen.

4.2 *Methodiek*

Aan de hand van een bronnenonderzoek zijn (recente) waarnemingen (2008-2018) van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) in beeld gebracht. Deze data is aangevuld met gebiedsinformatie over verspreiding van soorten van de ecooloog van Natuurmonumenten in het Naardermeer (Luc Hoogenstein) tijdens een locatiebezoek in het Naardermeer.

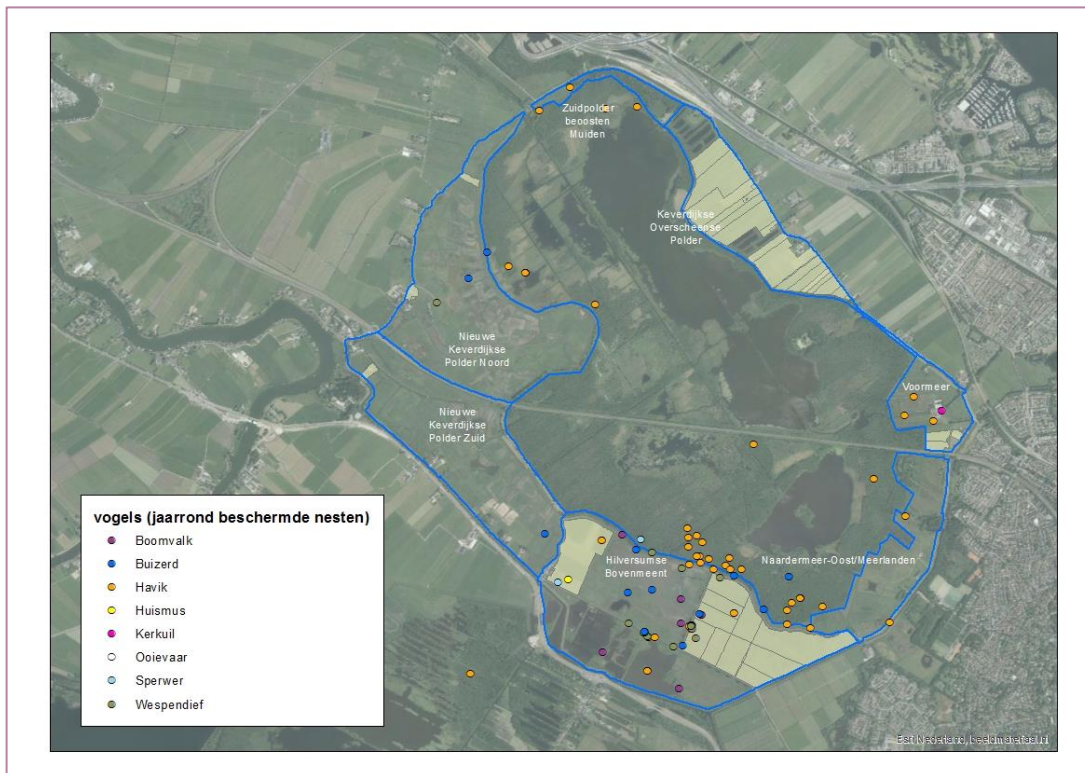
4.3 *Resultaten*

4.3.1 Vaatplanten

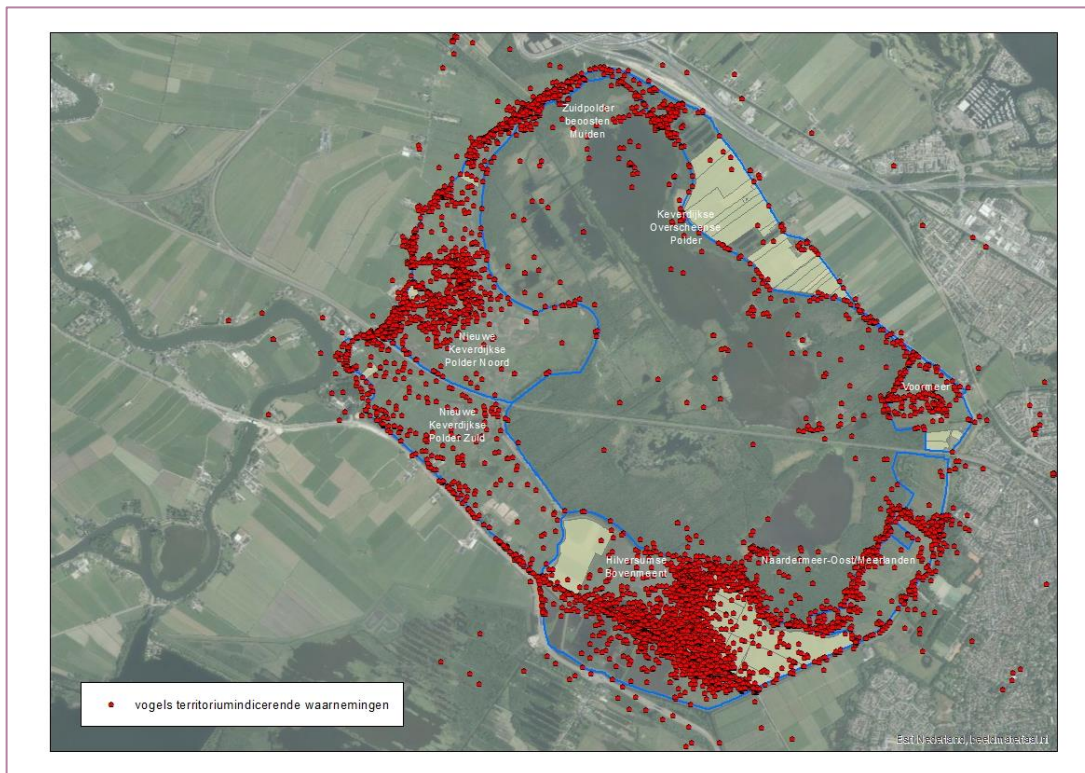
In de NDFF zijn geen (recente) waarnemingen uit het plangebied bekend van de beschermde soorten vaatplanten. Ook uit informatie van Natuurmonumenten blijkt dat er momenteel geen waarnemingen van beschermde plantensoorten in de Schil bekend zijn. Beschermde plantensoorten worden vanwege hun biotoopvoorkeur en/of verspreidingsgebied ook niet in het plangebied verwacht. De voorgenomen natuurontwikkeling heeft derhalve geen negatief effect op groeiplaatsen van beschermde plantensoorten. De Wet natuurbescherming staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg.

4.3.2 Vogels

In de NDFF zijn veel waarnemingen bekend van broedvogels uit het plangebied. Het betreft onder meer soorten van (riet)moeras zoals rietzanger, blauwborst, sprinkhaanzanger, snor, baardmannetje, georde fuut, pijlstaart, waterral, porseleinhoen en roerdomp en soorten van extensief beheerde graslanden zoals roodborsttapuit en gele kwikstaart. Ten aanzien van de meeste vogelsoorten geldt dat hun nestplaats alleen beschermd is indien deze gedurende het broedseizoen in gebruik is. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels, kan overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van in gebruik zijnde vogelnesten worden voorkomen. Van een aantal vogelsoorten is de nestplaats echter jaarrond beschermd. Het betreft met name soorten roofvogels en uilen, maar ook gebouwbewonende soorten zoals huismus en gierzwaluw. In de NDFF zijn enkele waarnemingen bekend van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats uit (de omgeving van) het plangebied. Het betreft de soorten boomvalk, buizerd, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, sperwer en wespeneuf. Op basis van informatie van de ecooloog van Natuurmonumenten kan worden opge-
 maakt dat de meeste nestplaatsen van genoemde soorten buiten de herin te richten gebieden liggen, maar aanwezigheid van een enkele nestplaats binnen het werkgebied kan niet geheel uitgesloten worden. Nestbomen/-plaatsen van genoemde vogelsoorten dienen zo veel mogelijk gespaard te blijven. Voor de meeste genoemde soorten geldt dat ze zullen profiteren van de voorgenomen herontwikkeling omdat het voedselaanbod in de vorm van vogels, kleine zoogdieren en insecten (libellen) zal toenemen. Voor huismus is dat niet het geval, maar de soort heeft een beperkte homerange rondom de verblijfplaats. In de regel gaat het om erven van boerderijen in het gebied. Die worden niet aangetast. Het voorgenomen plan leidt derhalve niet tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soorten, maar heeft daar juist een positief effect op. De Wet natuurbescherming staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg.

Figuur 4.3-1: Waarnemingen NDFF 2008-2018 vogels met een jaarrond beschermde nestplaats (territoriumindicerende waarnemingen).

Figuur 4.3-2: Waarnemingen NDFP 2008-2018 vogels (territoriumindicerende waarnemingen).

4.3.3 Vleermuizen

In de NDFP zijn recente waarnemingen uit het plangebied bekend van de vleermuissoorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. De voorgenomen natuurontwikkeling heeft uiteindelijk per saldo een positieve invloed op de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis aangezien (de kwaliteit van) het leefgebied van de soorten hierdoor zal toenemen. Het aandeel aan open water met flauwe natuurvriendelijke oevers als foerageergebied neemt toe. Ook zal de insectendichtheid toenemen, waardoor de draagkracht van het gebied als foerageergebied voor genoemde vleermuissoorten wordt verbeterd. Het voorgenomen plan leidt derhalve niet tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten, maar heeft daar juist een positief effect op. De Wet natuurbescherming staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg. Wel dient bij het kappen van bomen voorafgaand daaraan gekeken te worden of deze geen verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis of watervleermuis vormen. In dat geval dient de betreffende boom behouden te blijven of moet het verlies van de verblijfplaats tijdig gecompenseerd worden.

4.3.4 Overige zoogdieren

In de NDFP zijn recente waarnemingen uit het plangebied bekend van de overige zoogdier-soorten aardmuis, boommarter, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, waterspitsmuis, wezel

en woelrat. Via Natuurmonumenten zijn aanvullend enkele waarnemingen ontvangen van de das uit het plangebied. In de deelgebieden A, B, C1 en D zijn waarnemingen van foeragerende dassen gedaan en zijn enkele (vossen)pijpen aanwezig die (mogelijk) door das in gebruik zijn. Verder komt de otter in het Naardermeer voor en kan aanwezigheid in de schil niet geheel worden uitgesloten. Van deze soorten zijn aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, en woelrat andere beschermde soorten waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de soorten boommarter, das, eekhoorn, hermelijn, otter, waterspitsmuis en wezel geldt dit niet.

De voorgenomen natuurontwikkeling heeft uiteindelijk per saldo een positieve invloed op de boommarter, hermelijn, otter en waterspitsmuis aangezien (de kwaliteit van) het leefgebied van de soorten hierdoor zal toenemen. Betreffende soorten hebben baat bij vernatting en natuurontwikkeling waardoor de omvang van het leefgebied van de soorten zal toenemen. Voor das en wezel geldt dat ze zowel in meer droge terreindelen als ook wel in nattere terreindelen (kunnen) foerageren. Dit laatste blijkt uit waarnemingen van foerageeractiviteit van das in natte trilvenen door Natuurmonumenten. Ook worden er wel eens wezels tijdens muizenonderzoek in rietlanden in laagveengebieden gevangen. Voor beide soorten geldt dat er na de herontwikkeling voldoende voedsel en daarmee geschikt foerageergebied voorhanden blijft. Voor eekhoorn geldt dat het plangebied van marginale betekenis is als leefgebied. De voorgenomen natuurontwikkeling heeft geen invloed op essentieel leefgebied van de eekhoorn in de vorm van naaldbos of oud loofbos (parkbos). Dit bevindt zich buiten het plangebied. Het voorgenomen plan leidt derhalve niet tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten. De Wet natuurbescherming staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg.

4.3.5 Reptielen

In de NDFF zijn recente waarnemingen uit het plangebied bekend van de reptielensoort ringslang. Ook is een oudere waarneming uit het plangebied bekend van de hazelworm. Andere soorten reptielen zijn niet waargenomen in het plangebied. Ten aanzien van de hazelworm geldt dat het plangebied geen essentieel leefgebied vormt. De voorkeurshabitat van de hazelworm bestaat uit drogere, met dichte vegetatie bedekte gebieden. De soort komt voor in bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen. Dergelijke biotopen zijn slechts marginaal aanwezig in het plangebied. Bovendien grenst het plangebied niet direct aan een bekende kernpopulatie van de soort. De voorgenomen natuurontwikkeling heeft geen invloed op essentieel leefgebied van de hazelworm. Voor de ringslang geldt dat de voorgenomen natuurontwikkeling uiteindelijk per saldo een positieve invloed heeft, aangezien (de kwaliteit van) het leefgebied van de soort hierdoor zal toenemen. Het aandeel aan open water met flauwe natuurvriendelijke oevers en rietzones als foerageergebied neemt toe. Het voorgenomen plan leidt derhalve niet tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort, maar heeft daar juist een positief effect op. De Wet natuurbescherming staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg. Wel dient bij de uitvoeringswerkzaamheden rekening gehouden te worden met de voortplantingsplaatsen (broeihopen) van de ringslang. Deze dienen gespaard te blijven of aanwezige exemplaren van de soort moeten tijdig verplaatst worden naar andere geschikte leefgebieden waar niet gewerkt wordt.

4.3.6 Amfibieën

In de NDFF zijn recente waarnemingen uit het plangebied bekend van de amfibiesoorten bastaardkikker, bruine kikker, heikikker, kleine watersalamander, meerkikker en rugstreep- pad. Van deze soorten zijn bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander en meer- kikker andere beschermde soorten waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de soorten heikikker en rugstreep- pad geldt dat niet. De voorgenomen natuurontwikkeling heeft uiteindelijk echter per saldo een positieve invloed op de heikikker en de rugstreep- pad aangezien (de kwaliteit van) het leefgebied van de soorten hierdoor zal toenemen. De heikikker vertoont een grote voorkeur voor vochtig en ruw terrein en komt vaak voor op vochtige heidevelden, veen- en moerasgebieden en natte graslanden. De rugstreep- pad heeft een voorkeur voor dynami- sche milieus en is voor de voortplanting afhankelijk van ondiepe, vegetatiearme, veelal tijde- lijke kleine wateren. Het aandeel aan dergelijke biotopen in het plangebied neemt toe als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling. Het voorgenomen plan leidt derhalve niet tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de beide soorten, maar heeft daar juist een positief effect op. De Wet natuurbescherming staat derhalve niet aan de uit- voerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg. Wel dient bij de uitvoeringswerkzaam- heden rekening gehouden te worden met de voortplantings- en overwinteringsplaatsen van de heikikker en rugstreep- pad. Deze dienen gespaard te blijven of aanwezige exemplaren van de soorten moeten tijdig verplaatst worden naar andere geschikte leefgebieden.

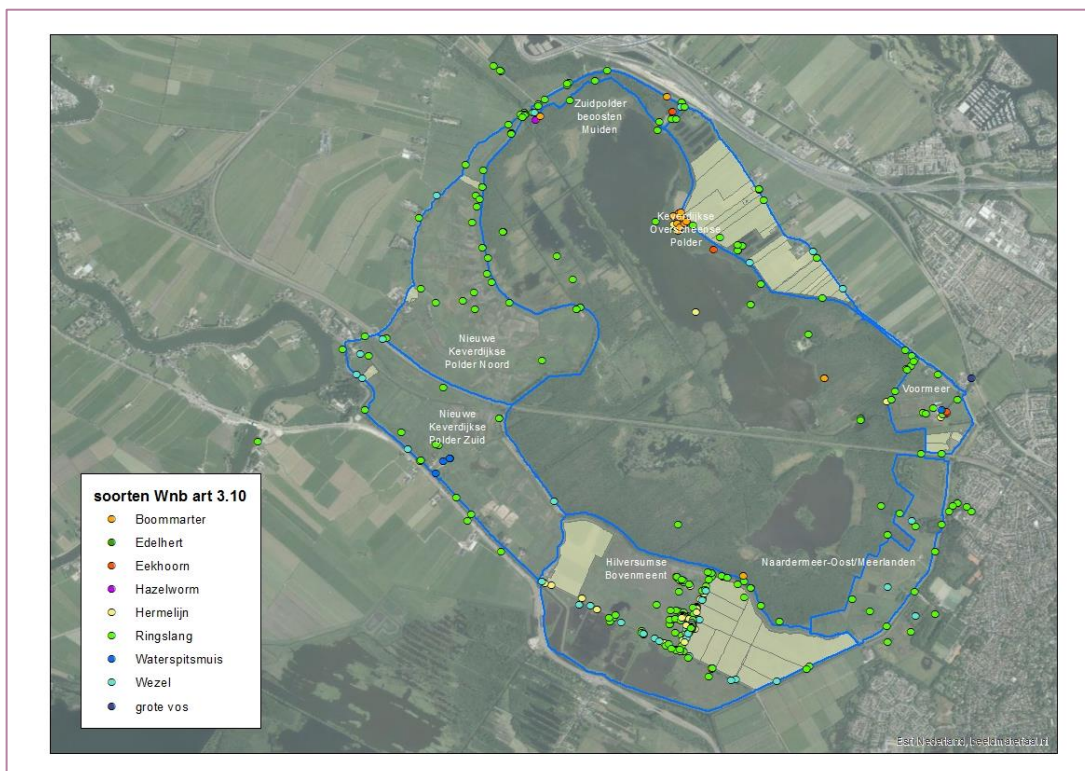
4.3.7 Vissen

In de NDFF zijn geen recente waarnemingen van beschermde vissoorten bekend uit het plangebied. Mogelijk komt de grote modderkruiper wel in het plangebied voor. Andere be- schermde vissoorten komen niet in (de omgeving van) het gebied voor. De voorgenomen natuurontwikkeling heeft uiteindelijk per saldo een positieve invloed op de grote modderkrui- per aangezien (de kwaliteit van) het leefgebied van de soort hierdoor zal toenemen. De grote modderkruiper komt voor in veelal stilstaand, ondiep en plantenrijk water met een goede waterkwaliteit, een dikke modderlaag en veel plantenresten. Het betreft zowel plas- sen, vijvers, sloten als kanalen. Het aandeel aan dergelijke biotopen in het plangebied neemt toe als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling. Het voorgenomen plan leidt derhalve niet tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort, maar heeft daar juist een positief effect op. De Wet natuurbescherming staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg. Wel dient bij de uitvoerings- werkzaamheden rekening gehouden te worden met de voortplantings- en overwinterings- plaatsen van de grote modderkruiper. Deze dienen gespaard te blijven of aanwezige exem- plaren van de soort moeten tijdig verplaatst worden naar andere geschikte leefgebieden.

4.3.8 Ongewervelden

In de NDFF zijn recente waarnemingen uit het plangebied bekend van de beschermde libel- lensoorten gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel en groene glazenmaker. Van andere beschermde soorten ongewervelden zijn geen waarnemingen bekend uit plangebied. In het Naardermeer komen de beschermde zeggekorfslak en mogelijk ook brede geelrandwater- roofkever voor, maar beide soorten worden niet in de deelgebieden binnen de schil ver- wacht. Op basis van informatie van de ecooloog van Natuurmonumenten kan aanwezigheid van platte schijfhoren en gestreepte waterroofkever in het plangebied niet worden uitgeslo-

ten, hoewel beide soorten hier (nog) niet zijn waargenomen. De voorgenomen natuurontwikkeling heeft uiteindelijk per saldo een positieve invloed op de gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel, groene glazenmaker, platte schijfhoren en gestreepte waterroofkever aangezien (de kwaliteit van) het leefgebied van de soorten hierdoor zal toenemen. De gevlekte en sierlijke witsnuitlibel leven in mesotrofe tot licht eutrofe plassen, laagveenmoerassen en voedselrijke heidevennen. Het water is meestal vrij helder, ondiep en door omringend struweel of bos beschermd gelegen. De oevervegetatie is steeds goed ontwikkeld en bestaat o.a. uit riet, grote of kleine lisdodde en zeggensoorten. Sierlijke witsnuitlibel heeft een sterke voorkeur voor wateren met een goed ontwikkelde (onder)watervegetatie. De groene glazenmaker leeft in verlandende wateren (sloten, plassen) met een groot aandeel aan krabben-scheervegetaties. Gestreepte waterroofkever komt ook in dergelijke biotopen voor en de platte schijfhoren leeft in stilstaande of zeer zwakstromende wateren (plassen, sloten, poelen) tussen waterplanten met drijvende bladeren zoals gele plomp en waterlelie. Het aandeel aan dergelijke biotopen in het plangebied neemt toe als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling. Het voorgenomen plan leidt derhalve niet tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soorten, maar heeft daar juist een positief effect op. De Wet natuurbescherming staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg. Wel dient bij de uitvoeringswerkzaamheden rekening gehouden te worden met de voortplantingsplaatsen van de gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel, groene glazenmaker, gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren. Deze dienen gespaard te blijven of aanwezige exemplaren van de soort moeten tijdig verplaatst worden naar andere geschikte leefgebieden.

Figuur 4.3-3: Waarnemingen NDFP 2008-2018 soorten art. 3.10 Wnb.

Figuur 4.3-3: Waarnemingen NDFF 2008-2018 soorten HRL Bijlage IV.

5 Natuurnetwerk Nederland

5.1 *Beleidskader*

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN/EHS in Noord-Holland zijn opgenomen in de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Noord-Holland.

5.2 *Functiewijzigingen*

Uit een beschouwing van de huidige bestemmingen binnen het plangebied blijkt dat het overgrote deel van het plangebied momenteel reeds een natuurbestemming heeft. In deze gebiedsdelen is derhalve geen sprake van een functiewijziging. Enkele gebiedsdelen hebben momenteel echter de bestemming 'agrarisch met waarden' of 'agrarisch met waarden – landschappelijk'. Hier is als gevolg van de voorgenomen natuurontwikkeling sprake van een functiewijziging van agrarisch naar natuur.

5.3 *Beoordeling*

De delen van het plangebied die momenteel nog geen natuurbestemming hebben, zijn in (extensief) agrarisch gebruik. Wijziging van deze functie(s) in een natuurfunctie heeft geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. De voorgenomen natuurontwikkeling heeft zelfs per saldo een positieve invloed op zowel de omvang als de kwaliteit van het NNN. Met de voorgenomen natuurontwikkeling wordt immers invulling gegeven aan de ontwikkeling van Natura 2000, KRW en NNN doelen. Het voorgenomen plan leidt derhalve niet tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. De provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Noord-Holland staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg.

6 Conclusie

6.1 *Soortenbescherming*

In het plangebied komen diverse beschermde soorten planten en dieren voor. Op grond van artikel 3.3, zevende lid, Wet natuurbescherming, artikel 3.8, zevende lid, Wet natuurbescherming en artikel 3.10, tweede lid, Wet natuurbescherming geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming bij de voorgenomen natuurontwikkelingsmaatregelen ter uitvoering van het Natura 2000 Beheerplan en het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Daarbij mag de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten echter niet in het geding komen. De voorgenomen natuurontwikkeling heeft uiteindelijk per saldo een positieve invloed op de beschermde soorten die in het plangebied voorkomen, aangezien (de kwaliteit van) het leefgebied van de soorten hierdoor zal toenemen. Het voorgenomen plan leidt derhalve niet tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten. Wel dient bij de uitvoeringswerkzaamheden rekening gehouden te worden met de voortplantings-, overwinterings- en/of groeiplaatsen van de betreffende soorten. Deze dienen gespaard te blijven of aanwezige exemplaren van de soort moeten tijdig verplaatst worden naar andere geschikte leefgebieden. Eventueel verlies aan verblijfplaatsen dient tijdig gecompenseerd te worden. Geconcludeerd wordt dat de Wet natuurbescherming voor wat betreft het aspect soortenbescherming niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg staat.

6.2 *Natuurnetwerk Nederland*

Uit een beschouwing van de huidige bestemmingen binnen het plangebied blijkt dat het overgrote deel van het plangebied momenteel reeds een natuurbestemming heeft. Enkele gebiedsdelen hebben momenteel echter de bestemming 'agraris met waarden' of 'agraris met waarden – landschappelijk'. Hier is als gevolg van de voorgenomen natuurontwikkeling sprake van een functiewijziging van agraris naar natuur. De delen van het plangebied die momenteel nog geen natuurbestemming hebben, zijn in (extensief) agrarisch gebruik. Wijziging van deze functie(s) in een natuurfunctie heeft geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. De voorgenomen natuurontwikkeling heeft juist per saldo een positieve invloed op zowel de omvang als de kwaliteit van het NNN. Met de voorgenomen natuurontwikkeling wordt immers invulling gegeven aan de ontwikkeling van Natura 2000, KRW en NNN doelen. Het voorgenomen plan leidt derhalve niet tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Geconcludeerd wordt dat de provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Noord-Holland voor wat betreft het aspect NNN niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg staat.